

Al mistêri dâl pâst vanzè lé

In tòtt i barr, quand as avséinna l'âura ed tirèr zâ la sranda, s'a i fè chès int la vedrèna dâl pâst ai n é sänper una quèlc d ónna vanzè lé. A pèrt la *Luisona*, dvintè famâusa int al lîber *Bar Sport* ed *Stefano Benni*, dâl pâst *rimaste invendute* ai n é un sinifli. Che fén farèni mâi stâl maravai ed buntè, preparè con amâur la nòt prémma da un luminèri dl'èrt pastizîra? Vèni a finîr int i cusunètt dal rôssc? Me a m cardèva che la sò fén la fòss quassta e invèzi...

Fòrsi ai é ón ch'l arîva ed nòt cme *Babbo Natale*. Cum al s fâga a catèr la manîra pr andèr dänter ai barr, mé a n sò, mo fatto stà che ala maténna tòtti cäl pâst ch'âli èren vanzè *intonse* dänter ala sò vedrèna, âli én sparé, vulè vî...

Ai ò interoghè socuànt baréssta *di lungo corso* e i én tòtt d acòrd int al dîr che al tafiadâur ed pâst l esèsst, mo l é invisëbbil. Ai n é ed quî ch'i én stè só tòtta la nòt par vaddrel e magâra fèri una fotografî, mo an i é stè gnént da fèr, e ala maténna âl pâst i èren *assenti!*

Alâura, cum la mitaggna? Ch'i séppen i *alieni*? O che fòrsi âl pâst âli én stè programè par *autodistruggersi* s'in vénnen brîsa vindó?

Mé a m sän fât un'idè: par mé a fèr sparîr tòtti cäl pâst i én i... pensionè! In che manîra? Andànd a ramghèr int i casunètt dal rôssc, cum l à fât cal tël ala Bulugnèina che, par quantèr socuanti pâst, al s'é aslungè int un casunàtt, ón ed quî dl "ómmid", ch'i s avèrren con la cèv ed plastica mo che, una vòlta sblioghè dänter, l é inpusèbbil turnèr fòra... e al bèl l é che stè sugèt al n é brîsa un puvràtt mo un raşunîr ed banca in pensiân!

I avintûr dal barr, ch'i avèven asistó a tòtta la sèna, prémma ed tirèrel fòra i i fènn una móccia d uclè:

- *Cum éni i crâfen? Guèrda bân se par chèsò ai n é anc con la cecolèta...*

E vî acsé. Cal tël an s é pió vésst, mo ai é chi dîs ch'l à solamânt canbiè barr... E mé? Bisâggna ch'a vâga a dèr un'ucè int al casunàtt ch'ai é in fâza al barr ed mî fiòla...

F. C.

...e che Dio vlèss

ch'al fòss un

Bân Nadèl

in tòtt al mând!

Al spaziadâur

Fòrsi par capîr méi l'âria ch'ai tîra in sti ténp, ai é al fât ed cal ragazlâtt piemuntâis ch'l é bèle dvintè quèsi un eròe nazionèl che par cumditè a ciamarò Andrichén.

Cus'èl fât ste zuvnén? Dänter dala sò scòla, al s é méss a vândèr dâl mrindénni, qualli confezionè ch'i ûsen adès. An l avèss mâi fât! Int un spèll a i é arivè una puniziân dali autoritè dla scòla, còmm s'l avèss fât un terébbil delètt. Ló, però l à spargujè la nutèzzia int la Raid dâl Raid (Internet) e l à arzóv dâl mièra ed mesâg' ed solidarietè.

I an tòtt sbatò âl man, par gnînta scandalizè, al'intraprendânza e al'óssta comerzièl d Andrichén ch'l é stè bân ed méttres int i pâgn di èter, capîr ed cus'i avèven bisâggna e trasformèr incòsa int un péccol cumèrzi par sbrusclèr socuànt bajuchén.

Am vén da dmandèr: quant "manager" con di stipénndi da sgnurón, guardànd ai risultèt ed grandi aziànnd èni un'óssta prezîsa a qualla d Andrichén? A fèr i diretûr e i capurión ed tanti aziànnd, póbblich e privè, i balûsen e i scagâjen un mócc' d indivîduv ch'i pänsen sâul ala sò carîra e a catèr âli amizèzzi gióssti par mantgnîres agranplè pulîd al sò còmed scanân.

Andrichén, invèzi, csa fèl? Al guèrda la machinata che int la scòla la distribuèss âl mrindénni, al s n adà che, a magnèr lé, al cássta zènc vòlt de pió che in butaiga. Alâura al vâ al supermarchè, l in rinpèss una spòrta e al i vâ a vândèr ai sù cunpâgn a un prèzi da avairi al sò bèl guadâgn, mo sänper pió bâs ed quall dla machinata. L'é la raigla elementèr d un cumerziànt ed prémma clâs.

Però, però... la n i vâ mégga fâta bân! Ai arîva l'autoritè ch'la cmanda int âl scòl, la i pòrta vî tòtta la sò marcanzî e la l punèss pr avair fât un quèl brîsa prevèsst dai regolamént dâl scòl. Andrichén, però, al n é mégga stè zètt e l à détt a tòtt: «*Punisco me e non il pusher che nello stesso corridoio smercia la droga*».

Chèro Andricco, t è brîsa ónna, mo méll raşân!

Par furtórina, in ste mecanîsum ed giustèzzia da salvâdg, a i é saltè fòra una crèpa: un Prèsid inteligiànt e pén ed bân sâns, ch'l à arbaltè la dezisian di sù funzionèri ed suspànnder al spaziadâur ed mrindénni. Par de pió adès al pänsa ed fèrel responsâbil d un prugèt par fèr di cumèrzi con quall che la scòla la prodûs.

Và mò là! Mé a vrèv sbâtr âl man sía a Andrichén che a cal Prèsid, augurândi ed fèr dimónndi marchè ed ed tirèr só un bèl magàtt, pagànd âl sâu tås, as capèss. Mo pòchi, par piesair.

La Taraghéggna

I cûg in tivû

Oramâi l é dvintè una môda! Còsa? Mo fèr da magnèr in tivû, parché a tòtti âli âur e in tòtt i canèl ai é sänper un quèlc cûg inpgnè a fèr da magnèr. A i n é pò socuànt ch'i s dan un'âria da fenòmen, arduşând int un piât grandèssum un cagarlén ed ròba che con una sfurzìnè l'é bèle finé; pò ai é di èter fenòmen ch'i trâten i zûven aprendéssta cûg cme di bâsta ch' séppa, magâra ficànd par tèra un quèl che secànd lâur al n é brîsa stè còt cum vâ.

Mo quall ch'l é pîz l é che ai é di ristorànt - anc què a Bulaggna - ch'i fan la *nouvelle cousine*, ch'al srèv pò come dîr che té t vè lé, t vén arzóv con tòtti âli atenziân da un *maitre* ch'al dscàrr in franzâis (mo l é nèd ala Lunghèra) e in una ciòpa d âur i sarvéssen dla ròba ch'la srèv - sé - anc bôna, mo che l'é talmânt schèrsa che quand t è finé (e paghè un vanizén d èuro!), t vè int la prémma pizarî ch'ai é in zòna par rinpîr al cagiaràtt ch'l é pén ed vudâm, cum al gèva Faşulén.

Insâmma: i cûg in tv e zèrt ristorànt i dan l'idè d èser una bèla ciapè pr al...

F. C.

Una bèla giurnèta

- *Dâi, Balénna, vén qué!*

Par l urdinèri la gaténna la s lâsa ciapèr sänza fèr däl stòri, anzi, i simitón e äi gratadénni sätta ala panza i i pièsen dimónndi, mo stamaténna la pèr un pôc difidänta. Defäti l'ä girè un bèl pô, con la cô drétta, d atâuren ala gabiatta, pugè par tèra int l ingrès. Ala Marî cla gabiatta la l'ä regalè la vsénna dal pian ed sâura, ch'l'ä avó un gât che pò l é môrt. Lî la l'ä lavè pulid, par cavèri vî tótt i udûr, e pò la i à méss int al fännd una quartlénna nôva, e adès l'é la prémma vólta ch'l'ä da druvèr par la Balénna, e la n sà brîsa spieghères al parché ed tótt cla difidänza.

Quand, dû mîs prémma, bèle in mâchina atais a sô fiôla, sô surèla la i avèva méss in grammb cal fiucatt ed pail, lî l'avèva pruvè ed rifiutèrel.

- *T evdrè ch'at farà cunpagnî, at rinpîr la cà!* - l'avèva tajè cûrt sô surèla.

La Marî la n psèva zèrt cràdder che un gât al psèss tór al sît d un maré! E al le pänsa anc adès quand, al sâu lónghi ciacarè, ai arspännd sâul al silänzi. Mo gnanc quand ai èra Frèdo l'arzvèva arspòsta parché, st mänter che lî la trafichèva in cusénna, ló al guardèva la televisiän in sèla e an la sintèva gnanc. Mo sâul savair che ló l'èra là ai dèva sicurazza e cunfört. Però l'é vaira che l inpägn ch'al cunpòrta tgnîr drî a cal bistién, al magnèr, la pulizî, l à rinpè la sô solitûdin. Zèrt, ai é anc di inpégnn straudinèri, cunpâgna sta visîta dal veterinèri ed stamaténna. Se la gaténna la föss vanzè in canpâgna, da sô surèla, i n l'arènn ed sicûr vacinè, e gnanc castrè, mo qué in zitè l'é un èter quèl, äli amîghi ch'äli an un gât äli an dè tótti äli istruziän.

Fenalmänt, a fûria ed lisadénni e simitón, la Marî l'é arivè d äura ed fèr andèr la gaténna dänter ala gabiatta. La s métt la giäca e la vâ föra. L anbulatòri dal veterinèri al n é brîsa luntàn, st mänter la farà una bèla pasegè stramèz al pèrc che, da sti dé, al fa da vädder i sù culûr pió bî. St mänter ch'l'ä guèrda al räss e al zâl däl fói, che al sâul al fâ arlûser, la pänsa che, s'an föss stè par la sô Balénna, la srèv stè asrè in cà e la n arèv brîsa psó gôder ed cal spetàcuel ónnic.

Anc par quasst l'ä da ringrazièr sô su

surèla, e cal ciufätt ed pail ch'la s truvé in brâz cal dé ed dû mîs prémma, e ch'l'ä canbiè la sô vétta.

La Nóccia d Bastèl

Una léttra d Èlio

"Chèro Fäusto,

int al nómmer 147 dal nòster "al Pânt dla Biännda" ai é un bèl artéccol sâura al nòster dialätt, firmè dala "Taraghègna", dal téttol "I bechén di dialètt". Ste artéccol al métt in evidänza che, in pió dal pasèr dal tänp, che la mazâur pèrt dla zänt i al drôven pió pôc e i zûven adiritûra par gnînte, che par tant ân l'é stè cunsiderè un'espresiän volghèr e da pôver maichètt, anc di studiûs, ultmamänt al profesâur Furèst, titolèr dla càtedra ed dialetologî al'università, i i an dè una bèla bôta par mandèr in Zartâusa al nòster dialätt.

Al profesâur, in sustägnn dla sô upignân, al pôrta come esänpi la parôla *différente* in itagliän e al la scrîv dal tótt sbagliè in dialätt! E in pió a sta caplè al dis che tótt i ustinë ch'i s inpägnen a scrîver, dscârrer e cantèr in dialätt i fan "*attività divulgativa deteriorè, teatrino del buffonesco, facile canzonettismo*".

Se sti gran profesûr, studiûs di dialètt, i rasännen in sta manîra che qué, a psän bän capîr i mutîv parché la nòstra längua bulgnaisa la fà tanta fadîga a tirèr inänz, fadîga che purtròp l'é sänper pió granda.

Mo nuèter a tgnän dûr l istäss, parché a sän cunvènt che inpgnères par mantgnîr in vétta al nòster dialätt l'é la manîra par tgnîr vîvi äi nòstri tradiziän, la nòstra ziviltè e la nòstra cultûra ch'l'é ed sicûr populèr, mo sänper cultûra l'é!

Elio Evangelisti

La stmèna bianca dla Dalgîsa

Gíssto Bertén l'avèva una pscarî int al marcadén dal quartîr ed San Rafèl. Int al sô gabiòt, al s dividèva al lavurîr con la Dalgîsa, sô mujèr che, sänper in mèz al mói, con i stivalón e al grinbèl ed gâmma, l'èra inpgnè tótt al dé a cuntintèr i sù cliènt.

Sî o sèt ân prémma l'avèva fât al gran sèlt: dal bancatt int i marchè dla muntâgna l'èra pasè a avrîr un gabiòt int un marcadén dla zitè e, con dal sbózz e dla gran vójja ed lavurèr, l'èra riusé in pôc tänp a paghèr al prèstit dla

banca. L'èra quénng' ân che ló e sô mujèr i lavurèven sänza mâi tòrs gnanc un dé ed fèri e quand la Gióggliä, la mujèr ed Valintén ch'l'avèva al bôccs dla frûta sacca apanna dänter ala bóscla dal marcadén, la dmandé ala sô amîga Dalgîsa s'i vlèven cunpagnèrs con lâur pr andèr a fèr una stmèna bianca a Sanmòriz in Sguèzzra, i desidènn ch'l'èra arivè l'äura ed fèr una esperiänza nôva.

Dîr ch'l'èra una sô amîga l'é vlair esagerèr, defäti la riusèva a supurtèr la solamänt parché sô maré l andèva dimónndi d acórd con Valintén. Pr al pasè l'avèva sintó däl ciächer pôc senpâtichi sâura la "Gióggliä di brustulén", fäti da un camiunéssta sô cgnusänt ch'al purtèva in grîr al pass dla coperatîva ed Cesenätic. Vésst che cla scuénzia la s sintèva una inteletuèl e la n dscurèva mâi in dialätt, par stèri ala pèra la Dalgîsa, ch'l'avèva fât la quèrta elementèr, l'èra custratta a dscârrer in itagliän, digänd però di gran stranbûc'.

I tachènn al cartèl "*Chiuso per ferie*" e i partènn con la mâchina ed Valintén, péinna ed valîs e d atrezadûra par la naiv. Arivè a destinaziän, par la Dalgîsa, ch'l'ä n èra mâi stè pió in là ed Môdna, l'èra tótt a maravajja. Tótt cla zänt par la strè, i negòzi pèn d ògni bän d Idio, äi muntâgn d intâuren ch'äl fèven pinsèr a un presèpi, parfén la pisénna, al bâgn tûrc, äi cûr ed blazza, insâmma i vlènn fèr esperiänza d incôsa.

Ala maténna i andèven a sièr e i turnèven in albèrg tótt scumachè, pò al dâpp-mezdé i andèven in grîr pr al paisén ala dscuèrta ed nuvitè. La stmèna la pasè in fûria e, al lonedé, turnänd de drî dal bancân int al sô gabiòt, la cunté tótti äli esperiänz fäti sâura ala naiv.

Al autéssta dal furgân cinén ch'al purtèva al pass, la i spieghé:

- *La Sguizzera l'é un vago paese vè! Confronto a noi sono ancora indietro come i meloni d'inverno, pensa te che c'è ancora i cavalli coi campanellini che tirano la slitta per la strada! Però una cosa buona ce l'anno: ò mangiato tanta di quella cecolata che alla fine mi è venuto un arscaldo che ò dovuto comprare la pomata per le muroi! Prima di tornare a casa, visto che ave*

vo ancora una sbisacata di muni-caglia, ho pensato a te e sono andata a comprare un sacchetto di bilini per i tuoi cinni.

Tótti äi vòlt ch'i andèven a tèvla la truvèva da dîr con la camarîra:

- *Ben mo cos'è sta sbobba qui, è stievvda, mo non l'avete il sale qui in Sguizzera? Se té vieni una volta a Bologna ti faccio dare una sludrata di tortellini che non sei più una cristiana!*

Ala Margarétta, che int al bòccs in fâza al sô la vindèva la vardûra, la s atinté a cuntèri l'aventûra däl cûr ed blazza:

- *Andare in Sguizzera, bisogna stare aténti, senti mò mé. Un giorno la Gióllia mi à detto: "Vieni ben con mé, che andiamo a lisiarci la pelle con i fanghi." Io ci ò risposto "Pronti, andiamo pure." Non l'avessi mai fatto: mi anno sdraiato nuda nata su un lettino e poi mi anno spaciato dapertutto con una malta blu, che si tacava come la colla garavella. Dopo un po' è venuto uno che mi à mandato in un stanzino e, con un bigatto dal'acua, mi à tirato via da dosso tutta la malta, proprio come fanno a l'autolavaggio. Una volta sciugata, mi à fatto stendere ancora sul lettino e à cominciato a cipolar mi. Io per un po' ò fatto la cenachia, poi mi sono stufata e l'ò affrontato. Lui li credeva che la Dalgisa non vedesse l'ora di prendere una zdarinata, così ci ò detto: "Senti mò il mio bel sguizerotto, se vuoi mettere a bagno il tuo luzzo bragarolo, ai preso per di fuori perché mé a sän la Dalgisa di Bertén! Và mò là, piantala mò di cipolar mi." Poi, sicome sono moderna, ci ò anche detto: "Se vuoi una buona dritta, prova mò con quella gran vacca della "Gióggia di brustulén", che è proprio fuori per quello! Bè, non mi crederai, mo quei due li, un pomeriggio li ò visti insieme a sbligare sul giazzo del laghetto! Io non sono fuori per tagliare dei gabanini adosso a nessuno, però.."*

In st mänter ch'la dližèva di zèvver pr un cliänt, la gé:

- *Sentite mò ragazzi, se andate in Sguizzera anche voi, òcio che a siare si rischia di farsi male! Io avevo appena messo i sí che sono sbligata e mi sono fatta male al cudruzzo: adesso mi tocca stare a sedere in punta di culo, perché ò ancora un gran nizzo su*

una culatta! Però i s èren tant divarté che i dezidènn ed turnèri tótt i ân.

Renzo Bovoli

Zänt dal Vilâg'

Qualla ch'a vdî l'é una fotografi fâta ala fén di ân s-santa. Dmandè a Fausto s'l é bân d arcgnösser al sît, adès ch'ai vâ spass e vluntîra: l é al Vilâg' däl Dâu Madòn, quand äi mâchin äli èren sâul un insónni par la zänt ch'i stèven lé, e prémma che la piâza la föss "riqualificata" con i âlber, al mûr e äi banchénni..

S'a guardè bân, a vdrî, ala metè ed vî Tacconi, una stradlénna che adès la n i é pió e che alâura la fèva una vultè a nuvanta grèd e l'arivèva pò in vî Dallolio, pasànd dnanz ala cîsa e sâtta al trèno, cal palâz lóng e bâs ch'al còrr pròpi ed banda ala piâza e ala cîsa.

Pròpi lé, in dóvv la stradlénna la pasèva sâtta al trèno, ai èra un barr dóvv i s catèven i biasanòt da scrâna dal Vilâg' a dscârrer ed balân, ed dòn, ed mâchin, andànd ed lóng tóttat la nòt.

Una sîra, Sèrgio Baldâz l èra andè al barr con la *Ford Anglia* ed sô pèder e acsé tant par fèr al sô nómmer, o parché al pinsèva d èser Niki Lauda, ón ch'l èra, a chi ténp, quall ch'l é Vettel al dé d incû: un mât con quâter ròd sâtta al cûl, al gé che ló cla vultè lé l èra bân ed fèrla ai nuvanta al'âura. Figurèv chi èter: an i pèrs vaira ed dèri cânter, ed provochèrel ciamândel sgrandigjân. Par fèrla cûrta ai parté la scumassa e a Sèrgio ai tuché ed partîr con l' *Anglia*, purtànd sîg Geremía, ón ch'al n avèva pòra ed gnînta, a fèr da tstimòni par vâdder che la velocitè la föss qualla gióssta. L' *Anglia*, parté dala via *Eméggia*, l'arivé e la fè la vultè sânzâ gnanc una pîga. Mo la zänt i n èren brîsa parsuès, acsé i incantunénn Geremía par fères dîr se i quî i èrn andè int la manîra gióssta. Geremía in prinzéppi al gé che l èra andè tótt cme l avèva da andèr, mo po', un pô ala vòlta, al cunfsé che sé, i n èren brîsa parsuès, acsé i incantunénn Geremía par fères dîr se i quî i èrn andè int la manîra gióssta. Geremía in prinzéppi al gé che ai èra andè incôsa cme l avèva da andèr, mo pò, un pô ala vòlta, al cunfsé che sé, fòrsi l' *Anglia* l'èra andè un plén sâtta ai nuvanta, e ala fén, anc pió d un plén. An i fò gnînta da fèr: Sèrgio al

fó custràtt a muntèr só la mâchina par fèr una nôva prôva, con Geremía sîg, che fòrsi adès un plén ed pòra al l'avèva, dal mumânt ch'l avèva sintó dscârrer d una scusadéina al âlber däl nûs, s'al n avèss brîsa fât pulîd al sô dvair ed tstimòni.

E stavòlta la velocitè l'avèva da èser qualla gióssta parché l' *Anglia*, vgnand fòra dala vultè, la s arbalté es la taché a fèr di ruzlón int al prè ed banda ala cîsa. As vadd che cla sîra lé al Nòster Sgnâur Gesó al n èra gnanc andè a durmîr parché, pinsànd fòrsi che, s'ai föss capitè quèl ed mèl a chi dû dsgraziè, al plócc al srév andè d lóng tóttâ la nòt, al slunghé una man e al fé farmèr l' *Anglia* in vatta al sâu quâter ròd. In st mänter che tótt i curèven vèrs la mâchina, pinsànd, i utiméssta ed vâdder däl ganb, däl tèst e däl brâza ràtti, i pesiméssta ch'i arénn avó da cunprèr un ftieri nôv pr andèr a un funerèl, i spurtî i s avrénn ed pâca e i dû miraculé i vulénn fòra, e ón al svarsleva:

- *A n s sän fât gnînta! A n s sän fât gnînta!*

E cl èter:

- *A fèvn i nuvanta! A fèvn i nuvanta!*

Mo la fazannda la n finé brîsa lé. Al dé dàpp al pèder ed Sèrgio l andèva só e zâ par cla stradlénna, tótt angustie. Gîv vó ch'l èra pr i s gurbiût ch'i avèvn arvinè la pòvra *Anglia*? Mo gnanc pr insónni! Quall ch'ai brusèva dânter l èra al s gurbiòt padé int l argó i ed pèder par la figurâza fâta dal fiòl la sîra prémma. Acsé al gèva a tótt quî ch'l incuntrèven:

- *Mo mé a t dégg che cla vultè lé la s fâ ai nuvanta! S'ai èra mé in vatta a guidèr, a n m arbaltèva brîsa!*

Giorgio Cremonini

L autâur ritrât int la vî Tacconi, int al Vilâg' däl Dâu Madòn, un sît in dóvv mé - cum al dîs ló - a i vâg spassi vòlt parché ai stâ ed cà la mî anvedéina, la Miriam.

Librarî bulgnaîsa

Omaggio a Olindo Guerrini

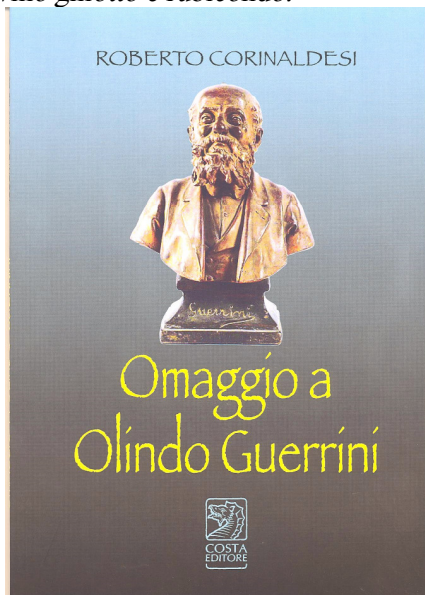
Al profesâur *Roberto Corinaldesi* l'è un ex primèri, ch'l' à dirèt fên ala pensiân al repèr ed gastro-enterologî dal Sant'Àursla. Mo àultr a quasst l'è anc un finèssum conferenziêr e un scritâur ed râza. Mé ai ò avò l'unâur ed fêri da spâla musichèl in pió d'un'ucasiân, cme cla vòlta ch'andènn a *Sant'Alberto* ed Ravanna, int la cà dla famajja d'Olindo Guerrini in dóvv al téns una conferânza so ste grandèssum poêta e òmen ed cultûra ingiustamânt trascurè.

Al lîber al véns fòra dal 2014 e al rapresânta un giòsst omâg' a una figûra d'inteluetuèl ch'l' à onorè la nôstra zitè, in dóvv al fò diretâur dla Bibliotêca Universitèria par pió ed trânt'ân, praticamânt fên ala môrt (22 d'utâbber dal 1916).

Dal lîber ed Corinaldesi ai vén fòra tótt l'argózzia ed Guerrini, o d'*Lorenzo Stecchetti*, cum al s'firmèva dâl vòlt. O ancâura: *Mercuzio*, *Bepi*, *Marco Balossardi*, *Pulinèra* e vî acsé.

Mé a dégg "grâzie" al profesâur Corinaldesi pr'avair vló arcurdèr Guerrini e am agrîva dîr che st'ân, pr'al zentenèri dla môrt d'Olindo, bân pôc al séppa stè fât pr'arcurdèrel.

Mé però a sânn andè in Zartâusa, int al *Colombario*, dóvv ai é la sò tàmmba: una targatta ed mèrum con só un nómmer: "817". E pinsèr che Ló l'avèva lasè scrètt: "*La mia tomba non la voglio bella, - ma giovevole altrui più che si possa. - Piantateci una vite! Il suo giocondo, - il suo celeste grappolo spremuto - diverrà vino ghiotto e rubicondo.*"

Lisistrata

Ògni tant ai sèlta fòra un quèlc d'ón che al dezîd ed tradûser in bulgnaîs un quèlc cheplavâur. Acsé a i fò l'urâffs Veronais ch'al tradusé tótt la *Divina Commedia*; l'*Urlând furiâus* al fò tradótt da Eraclit Manfredi, mânter che invèzi âl sâu surèl âl trasfurmènn in bulgnaîs dal napoletân *Lo cunto de li cunti* ed G. B. Basile, ch'al dvinté *La ciaclîra dla banzòla*. In ân pió avсэн ai é stè al prof. Stefano Rovinetti Brazzi ch'l' à tradótt i Vangèli e invèzi Mario Pedrén l' à fât la stassa còsa con... *Don Camillo!* Mo al pió uriginèl ed tótt al fò Guido Zamboni, ch'al scrèss una versiân dialetèl ed socuanti ôper, rispetând la mètrica par fèr in manîra ch'al fòss pusèbbil cantèri!

Arivan adès a Franzâssc Fâbar (Francesco Fabbri), ch'l' é òn di nûster letûr, ch'l' à dezîs ed creèr una versiân tóttâ p'trugnèna dla *Lisistrata* d'Aristòfen.

A m'arcòrd d'avair vést da ragâz in televisiân la cumèdia musichèl *Un trapezio per Lisistrata*, in dóvv la prutagunéssta l'èra la deliziâusa Delia Scala. La stòria l'è ed grandèssima atualitè, parché par fèr finîr âl guèr ch'ai é spargujè in tótt al mând, bisugnarév che cäl dòn i furmèssen una cualiziân par dîr "bâsta" a nuèter òmen, adruvând la... còsa, sé, insâmma, avî capé, cme èrma ed ricât.

Al fâ un zèrt efèt - lizânn - imazinèr i ateniès ed pió ed dâu-mèlla ân fâ ch'i bacâjen in bulgnaîs, mo al risultèt l'è uriginèl.

Brèvo Franzâssc!

F. C.

La siânza di nûster vic'

Zicûta (*Conium maculatum*) - cicuta, cicuta maggiore, falso prezzemolo, comune negli orti, velenosa, la cicuta delle officine, la quale però non è la pianta con cui fu avvelenato Socrate.

Zicûta céinna (*Aetusa Cynapium*) - cicuta aglina, cicuta piccola, comune negli orti fra il prezzemolo, con cui si può confondere, meno velenosa della precedente, ma mortale alle bestie bovine.

Zirén (*Symphoricarpos racemosus*) - Sinfonia, volgarmente pianta delle perle, lacrime della Madonna, in Valsugana lacrime d'Italia, bell'albero ornamentale per i fiori bianchi rotondi, creduti velenosi, altra volta medicinale.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânda

Nómmer 148 dal 2016

Diretâur iresponsâbil e limusnîr:

Fausto Carpan

Dségg uriginèl:

Lupâmbol (Wolfango)

Umberto Sgarzi

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgân eletrònic: **Âmos Lèli**

Abunamént par pòsta: almânc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CAPPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Al dizionèri ed riferimânt par cäl paròl ch'âli én difèzzili da capîr l'è quasst:

Lepri - Vitali

Dizionèri

BULGNAÏS - ITAGLIÂN

ITAGLIÂN - BULGNAÏS

Pendragon, 2009

I sît bulgnîs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnaîs.com

www.marcopoli.it

Associazione Culturale

IL PONTE DELLA BIONDA

email: fausto@pontedellabionda.org

CAPODANNO TUTTO BOLOGNESE!

*L'Associazione Culturale IL PONTE DELLA BIONDA
organizza per la sera del 31 dicembre una festa presso la
SALA CENTOFIORI*

(in via Gorki 16 - Capolinea Bus 27A - Via Byron)

Il programma:

*dalle 21,30 si balla alla Filuzzi con
l'OSTERIA del MANDOLINO*

Antonio Stragapede - Marco "Visita" Marcheselli

Nicolò Scalabrin - Domenico Celiberti

Federico Massarenti - Peppe Aiello

I ballerini della Filuzzi

Carlo Pelagalli - Mara Montanari

Dario Mezzetti - Lucia Molinari

coinvolgeranno il pubblico nel ballo filuzziano

e poi ancora:

Fausto Carpani, con le sue cante,

Elio Evangelisti con la sua arguzia petroniana,

Riccardo Pazzaglia con i suoi burattini e...

...a mezzanotte? Un brindisi augurale

con spumante e panettone!!!

*La serata si concluderà all'esterno, tempo permettendo, con
MAGIE di FUOCO di Alex e Mattia che saluteranno il pubblico*

Biglietto d'ingresso € 30

Affrettatevi a prenotare i posti ancora disponibili chiamando il

3382225408 dalle 16 alle 18

3343787219 dalle 9 alle 12

Dalle 19 alle 21 nell'attigua Caffetteria del Centro sarà possibile cenare con polenta alla spina dei "Matti della Polenta" e piatti pronti non compresi nel prezzo del biglietto